

Rusmiddelstatistikk

Funn i blodprøver hos bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring 2024

Avdeling for rettsmedisinske fag

Utgitt av Oslo universitetssykehus
Avdeling for rettsmedisinske fag
Juni 2025

Tittel:

Rusmiddelstatistikk
Funn i blodprøver hos bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring 2024

Forfattere:

Ragnhild Elén Gjulem Jamt
Hilde Marie Erøy Edvardsen
Kari Uggerud Dugstad
Knut Hjelmeland
Gerrit Middelkoop

Forsidebilde:

Shutterstock

Rapporten kan lastes ned som PDF på <https://oslo-universitetssykehus.no/fag-og-forskning/nasjonale-og-regionale-tjenester/rettsmedisinske-fag/alkohol-og-rusmidler>

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1 Innledning	4
Kapittel 2 Påviste stoffer	6
Kapittel 3 Alkohol (etanol)	9
Kapittel 4 Cannabis	10
Kapittel 5 Amfetamin/metamfetamin	12
Kapittel 6 Kokain	14
Kapittel 7 Benzodiazepiner og z-hypnotika	15
Kapittel 8 Opioider	18
Kapittel 9 MDMA (ecstasy)	20
Kapittel 10 GHB (gammahydroksybutyrat)	21
Kapittel 11 Ketamin	22
Kapittel 12 Antihistaminer	24
Kapittel 13 Politidistriktsoversikt (PD)	25

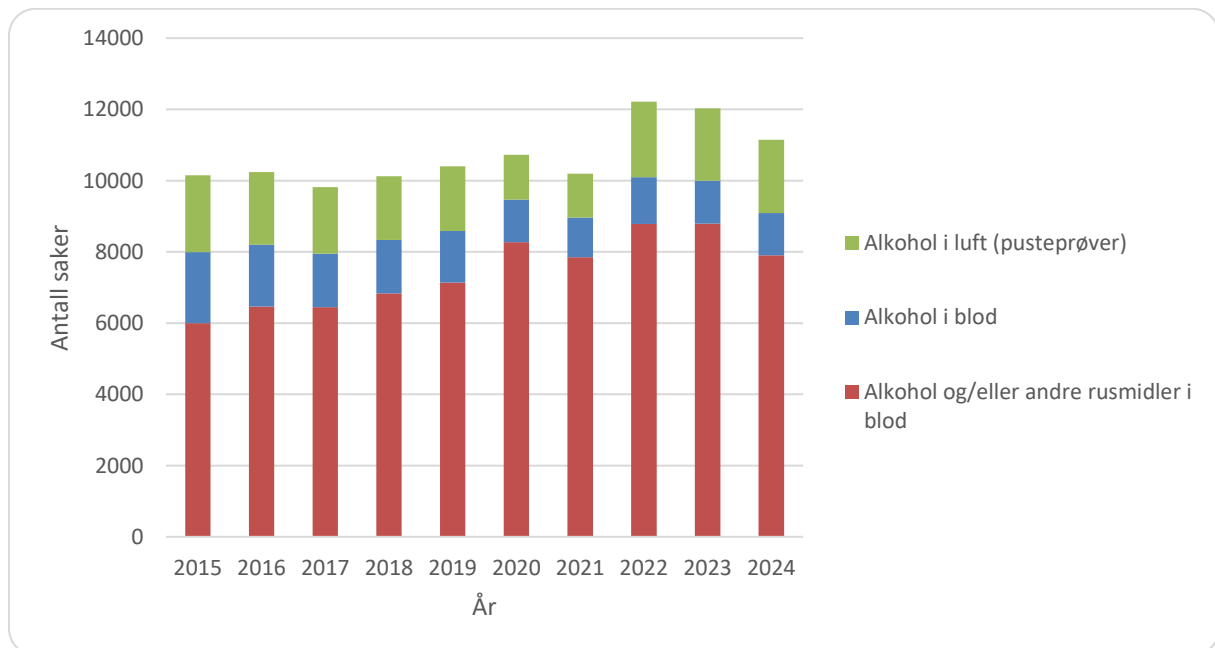
Kapittel 1 Innledning

I 2024 ble det ved Oslo universitetssykehus, Avdeling for rettsmedisinske fag, utført rusmiddelanalyser i 9 091 saker hvor bilførere var mistenkt for ruspåvirket kjøring.

Én bilfører kan i enkelte tilfeller ha kjørt bil i ruspåvirket tilstand flere ganger og dermed ha flere saker på seg. I denne rapporten omtales funnene som antall saker, og antallet prøver vil være det samme som saker, mens antall bilførere kan være noe færre nettopp fordi enkelte kan ha blitt stoppet av politiet flere ganger.

Ved rekvirering av rusmiddelanalyser hos Avdeling for rettsmedisinske fag kan politiet velge mellom at blodprøven bare analyseres for etanol alene (etanol omtales ofte som alkohol) eller analyser som i tillegg også inkluderer nærmere 60 forskjellige rusmidler og legemidler som kan ledsages av påvirkning. I 1 191 av sakene som ble sendt inn for analyse i 2024, ble blodprøvene etter politiets anmodning kun analysert for etanol. Etanol ble påvist i 99 % av disse sakene. Fra 2013 har antall saker der det kun utføres analyse av etanol i blod vært fallende. I 2024 ble analyse av både etanol og nærmere 60 forskjellige rusmidler og legemidler som kan ledsages av påvirkning utført i 7 900 saker. I 89 % av disse sakene ble det påvist minst ett stoff. I tillegg til blodprøver for rusmiddelanalyse, kommer pustep prøver for etanol som politiet har tatt lokalt med bevisinstrumentet Evidenzer Mobile 240. I 2024 utførte politiet 2 059 slike pustep prøver.

Denne rapporten gir en oversikt over og nærmere omtale av hvilke rusmidler som påvises hyppigst blant bilførere mistenkt for påvirket kjøring. For flere av stoffene sammenlikner vi med analyser utført tidligere år.

Figur 1. Totalt antall saker, blodprøver og pustep prøver (Evidenzer Mobile 240), i tidsperioden 2015-2024.

Hovedbudskap for 2024:

- De tre hyppigst påviste stoffene er fremdeles etanol, THC og amfetamin.
- Ketamin påvises oftere enn tidligere uten at et er anført som medisinsk behandling i forbindelse med en trafikkulykke
- Bromazolam dominerer blant illegalt omsatte «designerbenzodiazepiner»

Kapittel 2 Påviste stoffer

I likhet med tidligere år påvises etanol (alkohol), THC (virkestoff i cannabis) og (met)amfetamin hyppigst i blodprøver fra mistenkte påvirkede bilførere (tabell 1). I 2024 ble THC og (met)amfetamin påvist i henholdsvis 40 % og 33 % av blodprøvene der det ble utført utvidet analyse av andre rusmidler enn etanol. Benzodiazepinene alprazolam (Xanor®), diazepam (Stesolid®, Valium®, Vival®) og klonazepam (Rivotril®) påvises også hyppig, i henholdsvis 16 %, 13 % og 9 % av tilfellene. Vanligvis blir det påvist flere stoffer i samme blodprøve. I 2024 ble det i gjennomsnitt påvist 1,7 psykoaktive stoffer per prøve. Samtidig bruk av flere rusgivende stoffer øker risikoen betydelig for å bli innblandet i en trafikkulykke.

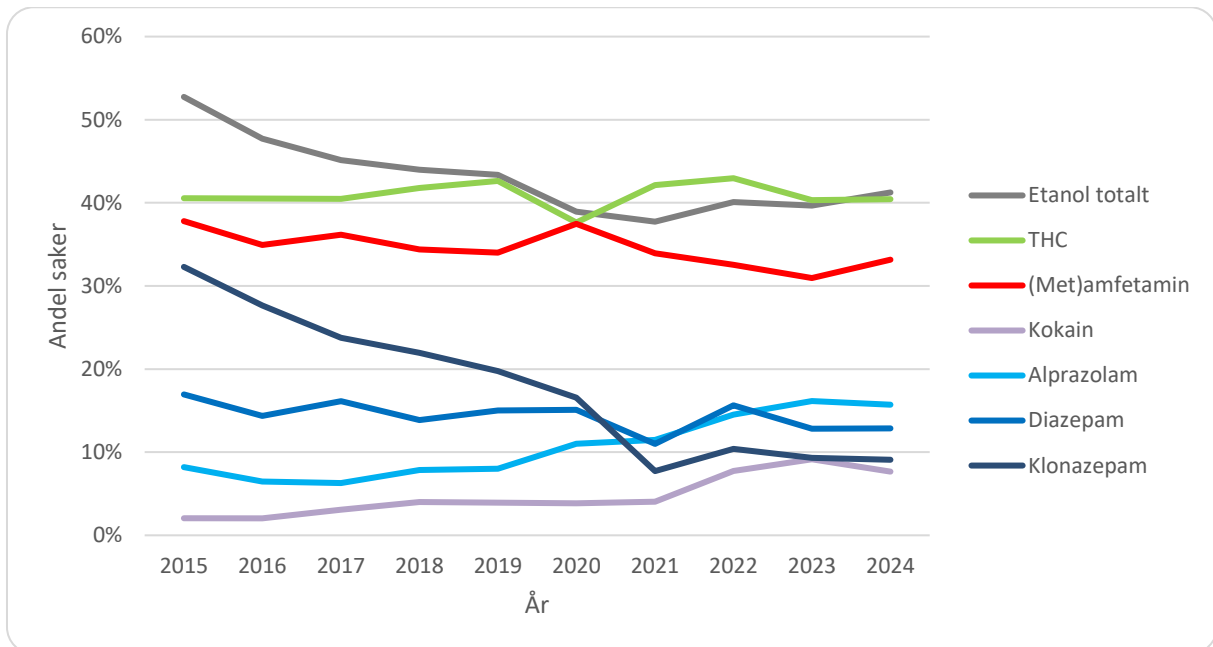
Tabell 1 viser de 20 vanligste rusmidlene og legemidlene som ble funnet i blodprøver fra bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring i 2024

	Stoffnavn	Eksempel på medikamentnavn/forklaring	Totalt antall	Andel av alle saker (%)
1	Etanol ¹	Alkohol (puste- og blodprøve)	4599	41
	Etanol ²	Alkohol (blodprøver)	2757	30
2	THC ³	Tetrahydrocannabinol, cannabis	3195	40
3	(Met)amfetamin ⁴		2619	33
4	Alprazolam	Xanor	1242	16
5	Kokain ⁵		1230	16
6	Diazepam ⁶	Stesolid, Valium, Vival	1016	13
7	Klonazepam	Rivotril	719	9
8	Pregabalin	Lyrica	288	4
9	MDMA	“Ecstasy”	268	3
10	Buprenorfin	Buvidal, Norspan, Suboxine, Subutex, Temgesic	239	3
11	Tramadol ⁷	Nobligan, Tramagetic, Trampalgin	170	2
12	Bromazolam	Illegalt benzodiazepin	115	2
13	Morfin	Dolcontin, Heroin, Malfin, Morfin	113	1
14	Oxazepam	Sobril	111	1
15	GHB	Gammahydroksybutyrat	110	1
16	Metylfenidat ⁸	Concerta, Delmosart, Equasym, Medikinet, Metylfenidat, Ritalin	108	1
17	Ketamin	Ketalar, Ketamin, Spravato	105	1
18	Zopiklon	Imovane, Zopiclone, Zopitin	104	1
19	Gabapentin	Neurontin, Gabapentin	101	1
20	Kodein	Altermol, Paralgin Forte, Pinex Forte	96	1

Totalt ble det utført analyse av etanol i 9 091 blodprøver i 2024, i 7 900 av sakene er det også analysert for nærmere 60 andre rusmidler. I kolonnen til høyre er det angitt i hvor stor andel (i prosent) av sakene stoffet er påvist. ¹ Etanol (alkohol) påvist i både puste- og blodprøver. Med pusteprøve menes politiets bevisinstrument Evidenzer Mobile 240. Andel er beregnet ut fra alle puste- og blodprøver der etanol er analysert. ² Etanol (alkohol) påvist i kun innsendte blodprøver fra politiet. Andel er beregnet ut fra alle blodprøver der etanol er analysert. ³ Påvisning av THC innebærer vanligvis inntak av illegal cannabis. I sjeldne tilfeller påvises THC etter inntak av forskrevet legemiddel inneholdende THC. ⁴ Amfetamin og/eller metamfetamin er påvist. Påvisning av amfetamin innebærer vanligvis inntak av illegalt amfetamin. I noen saker påvises amfetamin etter inntak av legalt inntatt legemiddel som inneholder amfetamin (eks. Aduvanz, Attentin, Elvanse). ⁵ Kokain og/eller omdannelsesproduktet benzoylekgonin er påvist. ⁶ Diazepam og/eller omdannelsesproduktet N-desmetyldiazepam er påvist. ⁷ Tramadol og/eller omdannelsesproduktet O-desmetyltramadol er påvist. ⁸ Metylfenidat og/eller omdannelsesproduktet ritalinsyre er påvist. Fargekoding av stoffnavn: grå = alkoholer, grønn = cannabinoider, rød = amfetaminer, lys lilla = kokain, blå = benzodiazepiner og z-hypnotika, hvit = antiepileptika, rosa = opioider, oransje = gammahydroksybutyrat (GHB), mørk lilla = sentralt stimulerende medikamenter, gul = ikke-opioide anestetika

Alt materiale til denne rapporten er basert på anonymt uttrekk, uten saksopplysninger. Det innebærer at for de fleste stoffer vites ikke om de(t) påviste stoff(er) skyldes illegalt inntak eller legal bruk av legemiddel forskrevet av lege. De hyppigst påviste stoffene antas å hovedsakelig skyldes inntak av illegalt stoff som rusmiddel. Enkelte stoff, eksempelvis sovemedisinen zopiklon, er trolig i større grad påvist etter inntak av legalt forskrevet legemiddel. Samtidig bruk av flere rusgivende stoff øker risikoen betydelig for å bli innblandet i en trafikkulykke.

I den kommende omtale av de ulike rusmidlene presenteres det figurer der antall saker med påvist aktuelt rusmiddel er angitt. Det er også av interesse å se nærmere på andel saker som har påvist ulike rusmidler i blodprøver hvert år. Da kan man se hvordan forekomsten av ulike rusmidler endrer seg blant mistenkte bilførerne fra år til år. Figur 2 viser andel saker med de 7 hyppigst påviste rusmidlene i blodprøver de siste 10 årene. Med andel menes antall saker der et stoff er påvist dividert på totalt antall prøver analysert. Figuren viser en fallende trend av etanol (blodprøver og pustep prøver), klonazepam, diazepam og (met)amfetamin, mens forekomsten av alprazolam og kokain har vært økende over dette tiåret. Trenden for THC har vært noenlunde stabil.

Figur 2. Andel saker med de 7 hyppigst påviste rusmidlene i blodprøver i tidsperioden 2015-2024. Etanol totalt er påvist etanol i blodprøver og i pustep prøver. Med (met)amfetamin menes saker der det er påvist amfetamin og/eller metamfetamin. Kokain i denne figuren inkluderer ikke omdannelsesproduktet benzoylekgonin.

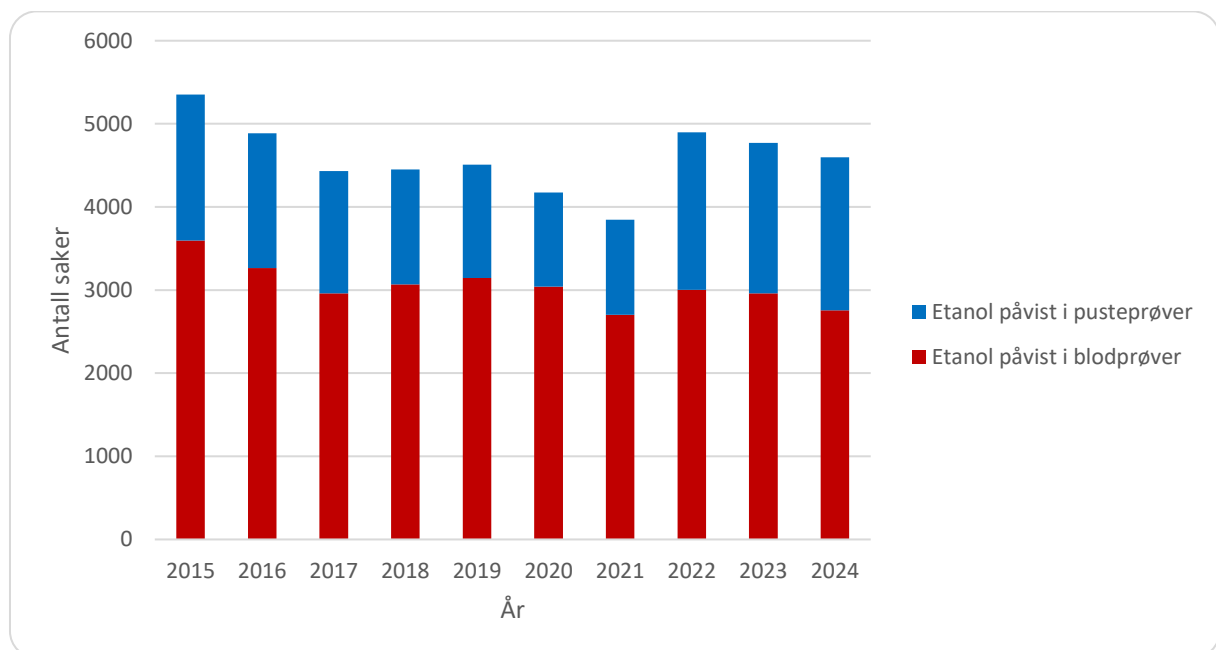
Kapittel 3 Alkohol (etanol)

Alkohol (etanol) har omfattende virkninger på hjernen. Sentrale effekter er bl.a. økt impulsivitet, redusert feilkontroll, forlenget reaksjonstid, redusert sanseoppfatning, nedsatt koordinasjon og svekket vurderingsevne. Alle disse effektene er potensielt trafikkfarlige, og etanolkonsumerte sjåførere er sterkt overrepresentert i trafikkulykker.

Antall innsendte blodprøver der man kun ønsket analyse av etanol, samt der man ønsket analyse av etanol og andre rusgivende legemidler og illegale narkotiske stoffer er vist figur 1. Det ble påvist etanol i like stor andel av blodprøvene i 2024 som i 2023 (ca. 30 %).

I tillegg til at det påvises etanol i blodprøver, påviser politiet selv etanol ved hjelp av pusteprøver med Evidenzer Mobile 240 (Evidenzer). Evidenzer er et avansert bevisinstrument som er i utstrakt bruk. Dette må ikke forveksles med alkometer som er et indikasjonsinstrument. I 2024 tok politiet pusteprøve (Evidenzer) av 2 059 bilførere, hvorav 1 842 hadde etanolkonsentrasjon over veitrafikklovens straffbarhetsgrense på 0,1 mg per liter luft.

Figur 3 viser antallet blodprøver og pusteprøver der det er påvist etanol de siste 10 årene. Totalt antall puste- og blodprøver med etanol har holdt seg nokså stabilt de siste 8 årene, men andelen pusteprøver har økt i løpet av hele tiårsperioden.

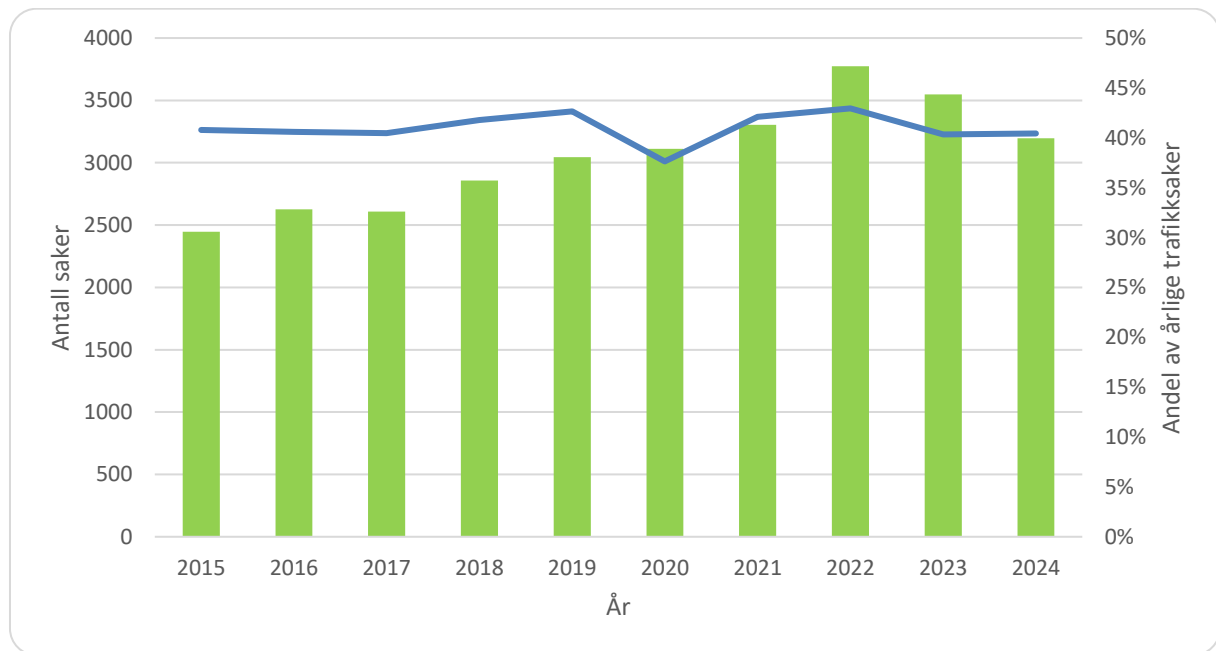
Figur 3. Antall blodprøver og pusteprøver der det er påvist etanol (over påvisningsgrensen på 0,04 promille i blodprøven og over 0,1 mg per liter luft i pusteprøven) i tidsperioden 2015-2024.

Kapittel 4 Cannabis

Tetrahydrocannabinol (THC) er det viktigste virkestoffet i cannabis. THC ble påvist i 3 195 saker i 2024. Dette utgjør 41 % av bilførerne mistenkt for kjøring under påvirkning av andre rusmidler enn etanol. De aller fleste saker der THC påvises skyldes inntak av illegal cannabis. THC er også virkestoff i legemiddelet Sativex®. Sativex® brukes i Norge til symptomlindring ved sykdommen multippel sklerose. I andre land forskrives andre legemidler (eksempelvis Bedrocan®) som inneholder THC. I enkelte sjeldne tilfeller påvises det THC etter inntak av forskrevet legemiddel som inneholder THC.

I 2023 og 2024 var det et noe lavere antall saker med THC i blodet sammenlignet med 2022. Dette kan blant annet ha sammenheng med at påvisningsgrensen for THC ble hevet fra 0,002 til 0,003 µM etter 2022. Andelen blodprøver der det påvises THC sammenliknet med andre stoffer har imidlertid vært noenlunde stabil de siste 10 årene (figur 4). Ser man på alle saker med funn av THC i blodprøven, ser man en markant økning i antallet og andelen av tilfeller der THC var det eneste påviste stoffet. I 2016 utgjorde slike saker 16 %, mens andelen steg til 37 % i 2017. I 2024 hadde denne andelen økt ytterligere til 45 %

Når THC påvises i en blodprøve er vanligvis cannabis inntatt i løpet av de siste timene før blodprøven blir tatt, men ved kronisk bruk av cannabis kan THC påvises i lengre tid etter inntak. Tall fra Kripos for 2024 viser at mengden beslaglagt cannabis er på omtrent samme nivå i 2023¹.

Figur 4. Antall saker (grønne søyler), og andel av årlige trafikksaker (blå linje), der THC er påvist i blodprøver fra bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring i tidsperioden 2015-2024.

Cannabis og bilkjøring

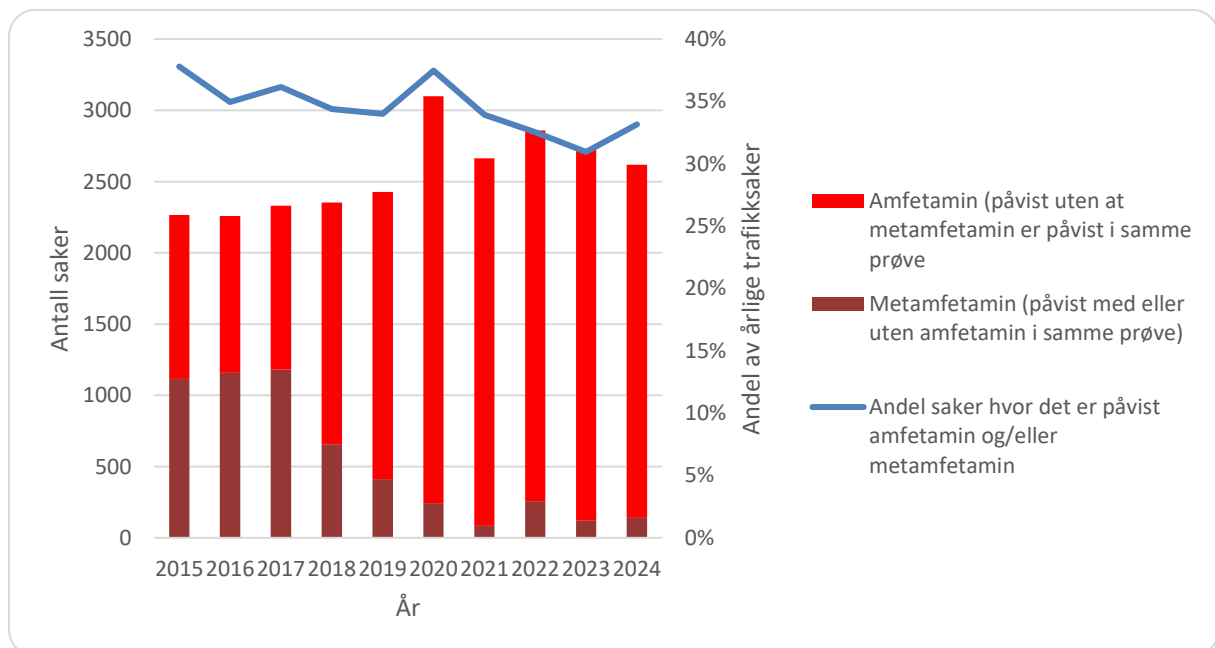
Cannabis er det mest brukte illegale stoffet i Norge. Cannabisrus gir både dempende og svakt hallusinogene symptomer, noe som kan innebære trøtthet/sløvhet, endret virkelighetsoppfatning, samt svekket kritisk sans. Det er vanligst å innta cannabis gjennom røyking. Ruseffekten inntreffer etter kort tid, og maksimal effekt kommer allerede mens man røyker. Etter noen timer er rusen normalt over, selv om svekkelse av koordinasjon, konsentrasjon og reaksjonsevne er påvist i lengre tid etter inntak. Når disse evnene er svekket, øker sannsynligheten for å forårsake ulykker. Når det gjelder bilkjøring, kan dette innebære at man for eksempel overser rødt lys eller stoppskilt, fordi man bare klarer å konsentrere seg om begrensede sider ved bilkjøringen.

Kapittel 5 Amfetamin/metamfetamin

I 2024 ble amfetamin og/eller metamfetamin påvist i 2 619 saker fra bilførere mistenkt for påvirket kjøring. De fem siste årene er de eneste årene der dette tallet har vært høyere enn 2 500 hvert år. Ved revidering av vegtrafikklovens faste grenser i 2022 ble det fastsatt straffeutmålingsgrenser (svarende til 0,5 og 1,2 promille) også for amfetamin og metamfetamin. Disse straffeutmålingsgrensene ble skjønnsmessig fastsatt basert på overordnede retts- og trafiksikkerhetspolitiske vurderinger. Amfetaminrus kan svekke ferdigheter som bedømmelsesevne og oppmerksomhet og kan føre til at man tar økt risiko i trafikken. Disse ferdighetssvekkelsene avdekkes ikke så lett ved politiets samtale med stoppede bilførere. Økt bruk av hurtigtester i spytt kan dermed ha ført til økningen i antall bilførere med amfetamin i blodet.

Illegalt omsatt amfetamin kan inneholde amfetamin og/eller metamfetamin. Brukere av illegalt amfetamin kan ofte ikke skille mellom inntak av amfetamin og inntak av metamfetamin. Tall fra Kripos viser små endringer i antall beslag og mengde beslaglagt (met)amfetamin fra 2023 til 2024¹.

Figur 5 viser antall saker der det er påvist amfetamin eller metamfetamin i løpet av de siste 10 årene. Andelen og antallet metamfetamin har vært fallende, og i de siste 7 årene har amfetamin dominert blant bilførerne framfor metamfetamin. Den totale andelen saker der det har blitt påvist amfetamin og/eller metamfetamin har vært fallende i løpet av de siste 10 årene (figur 2), fra å ha ligget på 38 % i 2015 til 33 % av sakene i 2024.

Figur 5. Antall saker og andel av årlige trafikksaker (blå linje) der amfetamin og/eller metamfetamin er påvist i blodprøver fra bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring i tidsperioden 2015-2024.

I de aller fleste tilfellene stammer påvist (met)amfetamin fra illegalt inntak av stoffet. Amfetamin foreligger i to kirale former (speilbildeformer), venstredreie (levoamfetamin) og høyredreie (deksamfetamin). Amfetamin i relativt lave doser forskrives som legemiddel i noen tilfeller ved ADHD og narkolepsi. Alle amfetaminholdige legemidler som er registrert i Norge inneholder deksamfetamin (f.eks. Attentin) eller lisdeksamfetamin (f.eks. Aduvanz, Elvanse). Lisdeksamfetamin omdannes til deksamfetamin i kroppen. Noen pasienter som får forskrevet (lis)deksamfetamin misbruker også rusmidler. Illegalt fremstilt amfetamin inneholder vanligvis en blanding av deksamfetamin og levoamfetamin. Vanlige rusmiddelanalyser kan ikke skille mellom deksamfetamin og levoamfetamin. Ved Avdeling for rettsmedisinske fag utføres det rutinemessig spesialanalyse for å skille mellom deksamfetamin og levoamfetamin (kiral analyse) i alle saker der det i forbindelse med anmodning av sakkyndig uttalelse er opplyst at det er forskrevet (lis)deksamfetamin. Ved denne analysen kan man skille mellom deksamfetamin og levoamfetamin, dvs. legalt og illegalt bruk. Påvisning av levoamfetamin viser at det mest sannsynlig er inntatt illegalt fremstilt amfetamin. Rutinemessig kiral analyse av amfetamin har stor nytteverdi fordi man da ofte kan fastslå om amfetamin er inntatt i henhold til forskrivning fra lege eller ikke. Dette er avgjørende i den sakkyndige vurderingen om vegtrafikklovens faste grenser er gjeldende. I 2024 ble det anmodet om sakkyndig uttalelse i 178 kjøresaker hvor det var mistanke om ruspåvirket kjøring og hvor amfetaminholdig legemiddel var forskrevet av lege. I om lag 73 % av disse sakene ble det påvist levoamfetamin, som viser at det som oftest er inntatt et annet amfetaminpreparat enn det som er forskrevet, vanligvis illegalt omsatt «gateamfetamin».

Amfetamin/metamfetamin og bilkjøring

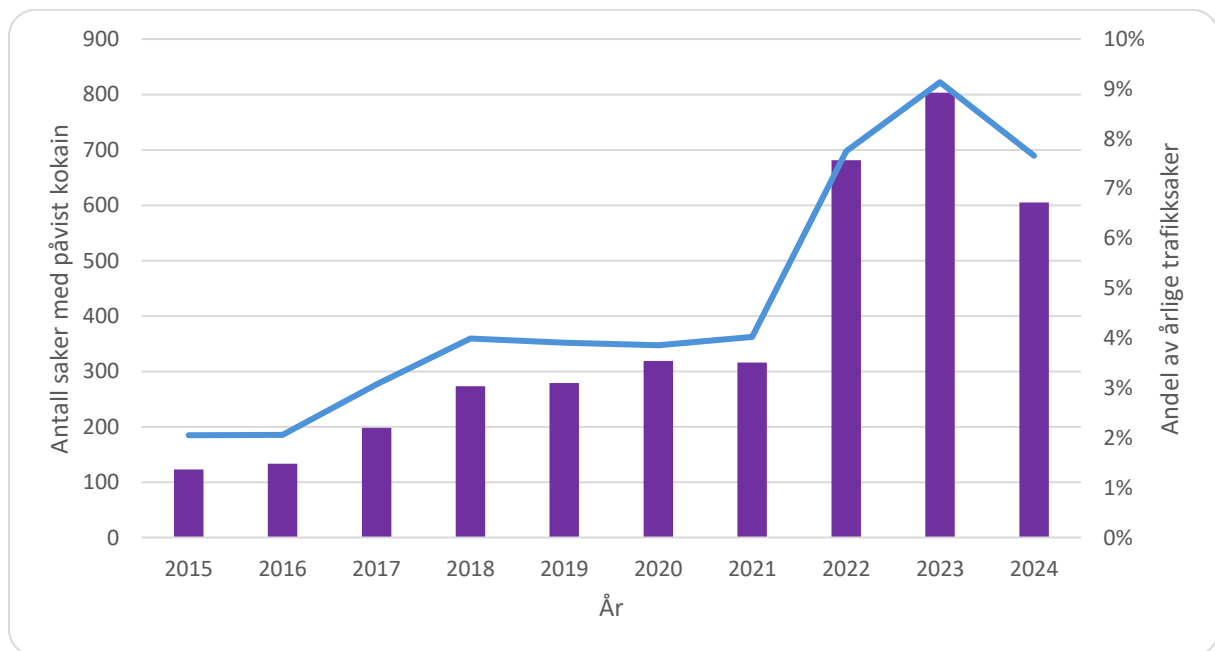
Amfetamin og metamfetamin er sentralstimulerende rusmidler som er utstrakt misbrukt. Inntak av (met)amfetamin kan gi mentale og kroppslige virkninger. En liten enkeltdose på 5-10 mg rent (met)amfetamin kan gi økt våkenhet og bedre prestasjoner ved psykomotoriske tester, særlig hos personer med søvnunderskudd. Inntak av større doser (met)amfetamin gir rusvirkning og ledsagende ferdighetssvekkelser. Typiske mentale virkninger er hevet stemningsleie, økt selvfølelse og redusert kritisk sans kombinert med oppspilthet, våkenhet, undertrykket søvnbehov og uro. (Met)amfetaminrus vil medføre redusert dømmekraft med økt risikovillighet og sjansetaking, noe som kan bidra til mer aggressiv og farlig kjøring. Andre trafikkfarlige virkninger er nedsatt reaksjonsevne, forvirring, samt bevissthets- og tankeforstyrrelser, til dels av alvorlig karakter. Sanseforvrengninger og sansebedrag kan også forekomme. Kortvarige hallusinasjoner er ikke uvanlig. Psykoselignende reaksjoner er sjeldnere, men kan forekomme, særlig etter gjentatte/store inntak. På fallende (met)amfetaminrus etter perioder med mye rusinntak er ofte de sløvende virkningene av rusen fremtredende. Flere epidemiologiske studier har vist økt risiko for å bli involvert i en trafikkulykke og økt risiko for å bli drept i trafikken hos amfetaminpåvirkede bilførere.

Kapittel 6 Kokain

Kokain er et kraftig sentralstimulerende stoff, i likhet med for eksempel amfetamin. Kokabladenes virkninger har vært kjent i årtusener. Røyking, injisering og sniffing av sterke kokainforbindelser gir hurtig innsettende og kraftig rus, med stor fare for avhengighetsutvikling. Små doser føles behagelig, og gir en følelse av å være ovenpå og ha økt energi. Sult- og søvnbehov undertrykkes. Ved større doser kan man få angstanfall og bli irritabel. I sjeldne tilfeller kan man få hallusinasjoner og vrangforestillinger.

Ved inntak av et sentralstimulerende rusmiddel som kokain, har man større tilbøyelighet til å ta risiko og sjanser. Dette er svært uheldig ved bilkjøring. Kokain skilles raskt ut av kroppen og kan påvises i relativt kort tid etter inntak.

Kokain omdannes i kroppen til inaktivt benzoylekgonin. Etter inntak av kokain kan benzoylekgonin påvises i blod i lengre tid enn kokain. Kokain og/eller benzoylekgonin ble i 2024 påvist i 1 230 (16 %) blodprøver fra førere mistenkt for ruspåvirket kjøring (tabell 1), og kokain ble påvist i 605 (7,7 %) av blodprøvene. Sammenlignet med 2023 er det en liten nedgang i antall påviste saker, men nivået ligger fortsatt mye høyere enn tidligere år. Dette samsvarer også med Kripas' beslagsstatistikk for 2024¹. For ti år siden så man kokain i et fåtall av politidistriktene, mens nå ses kokain i blodprøver fra samtlige politidistrikt med unntak av Finnmark politidistrikt

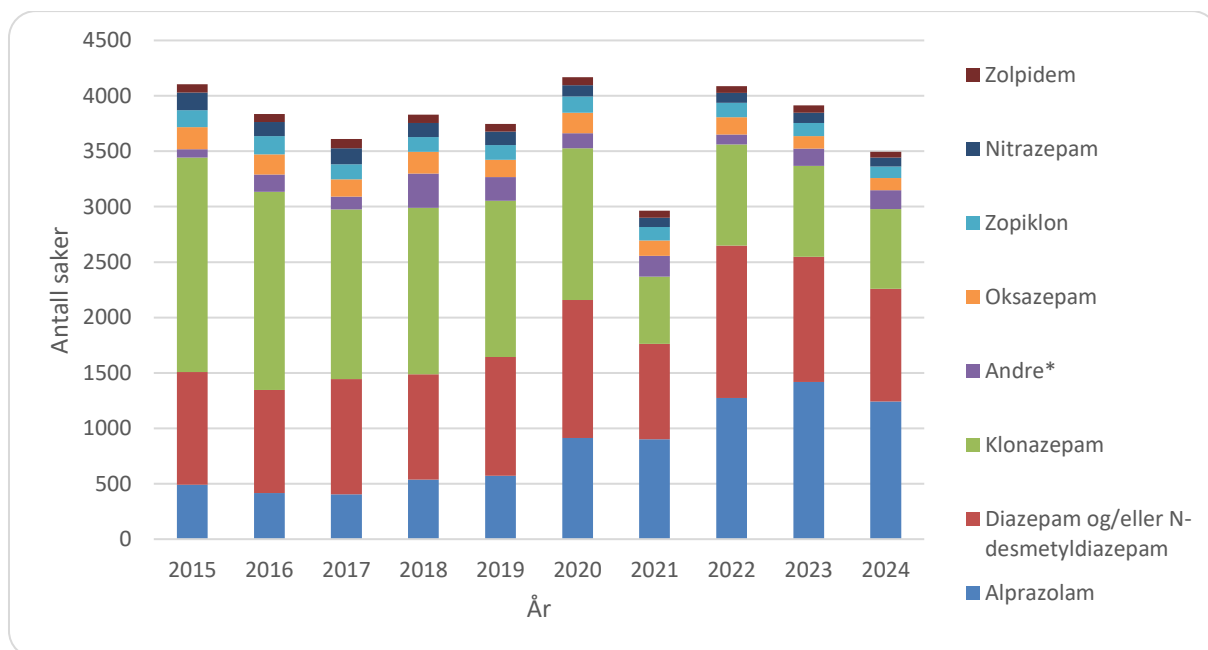

Figur 6. Antall saker (lilla søyler), og andel av årlige trafikksaker (blå linje), der kokain ble påvist i blodprøver fra bilkjørere mistenkt for kjøring i ruspåvirket tilstand i tidsperioden 2015-2024. Figuren inkluderer ikke benzoylekgonin.

Kapittel 7 Benzodiazepiner og z-hypnotika

Benzodiazepiner er en gruppe legemidler som i hovedsak brukes som angstdempende, søvnfremmende og krampestillende midler. Det er også et utstrakt misbruk av benzodiazepiner i Norge. Benzodiazepiner påvises hyppig i blodprøver fra bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring. Figur 7 viser de ulike benzodiazepinene som ble påvist i blodprøver fra bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring i perioden 2015-2024. Totalt antall saker der det er påvist benzodiazepiner har hatt en svak nedgang siden 2015, med noen årlige svingninger. Alprazolam (Xanor®), diazepam (Stesolid®, Valium®, Vival®) og klonazepam (Rivotril®) er de benzodiazepinene som påvises hyppigst blant mistenkte bilførere. Minst ett benzodiazepin ble påvist i 45 % av blodprøvene. Den største økningen de siste årene sees for alprazolam som har økt fra 492 (8 %) saker i 2015 til 1 242 (16 %) i 2024 (figur 2 og 7), mens antall og andel saker med klonazepam er redusert fra 1 936 (32 %) saker i 2015 til 719 (9 %) i 2024 (figur 2 og 7). Det kan se ut som at alprazolam fortsetter med å delvis erstatte klonazepam. Blodprøver fra bilførere med benzodiazepiner inneholder ofte også andre rusmidler, som for eksempel alkohol, THC (cannabis), (met)amfetamin og/eller kokain.

De benzodiazepinene som blir påvist i blodprøvene skyldes vanligvis inntak av illegalt omsatte tabletter, men kan også være forskrevet av lege som ledd i en behandling. Illegalt omsetning omfatter tabletter som er legalt forskrevet, men som blir videresolgt til andre, eller illegalt produserte tabletter (ofte smuglet inn i landet). De illegale tablettene kan ha utseende som de legale, men styrken på tablettene er noe mer usikker. Illegale tabletter kan også inneholde andre virkestoffer.

Figur 7. Antall saker med ulike benzodiazepiner og z-hypnotika (zopiklon og zolpidem) påvist i blodprøver fra pågrepne bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring i tidsperioden 2015-2024. I gruppen «andre» inngår bromazepam, bromazolam, delorazepam, diclazepam, etizolam, fenazepam, flualprazolam, flubromazepam, flubromazolam, flunitrazepam, fonazepam, klonazolam, lorazepam, midazolam, N-desalkylflurazepam, pyrazolam og triazolam.

Benzodiazepiner, z-hypnotika og bilkjøring

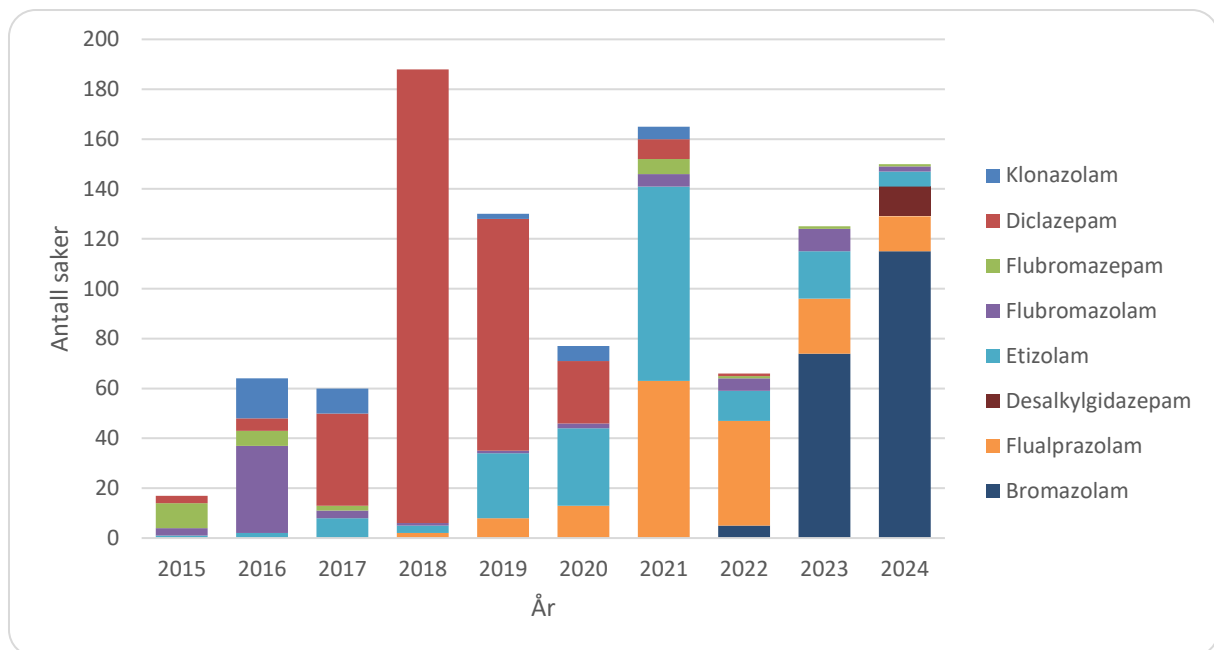
Bruk av benzodiazepiner kan føre til svekkelse av en rekke ferdigheter som er viktige for bilkjøring, som oppmerksomhet, konsentrasjonsevne, innlæringsevne og hukommelse. Reaksjonsevne og bevegelseskontroll kan nedsettes. Alle benzodiazepiner som utleveres ved norske apotek er merket med rød varseltrekant, som tegn på at brukeren må utvise varsomhet ved blant annet bilkjøring. Varseltrekanten gir også legen som skriver ut reseptene en påminnelse om å informere pasienten om den potensielle risikoen knyttet til bilkjøring med denne type legemidler i kroppen. Førerkortforskriften gir retningslinjer for hvilke benzodiazepiner og i hvilke døgndoser man kan innta disse for at helsekravene skal være oppfylt. Det vises også til førerkortveilederen som er utarbeidet av Helsedirektoratet. Det er begrenset grad av tilvenning til de trafikkfarlige virkningene av benzodiazepiner, og man bør dermed også utvise varsomhet ved bilkjøring selv om man har brukt et benzodiazepin over en lang periode. Z-hypnotika er benzodiazepinliknende legemidler som er hyppig forskrevet ved innsovningsvansker. I Norge er zopiklon (Imovane®) og zolpidem (Stilnoct®) registrerte legemidler i denne gruppen. I likhet med benzodiazepiner er z-hypnotika merket med rød varseltrekant. Andelen saker hvor z-hypnotika er påvist i blodprøver har vært rimelig stabil de siste årene.

Blant bilførere som mistenkes for ruspåvirket kjøring, er det en overvekt av unge menn. Da benzodiazepiner i mindre grad forskrives til yngre personer, kan dette tyde på stor illegal bruk av disse legemidlene. Kripos meldte at det i 2024 ble beslaglagt omtrent 1,4 millioner tabletter med benzodiazepiner i Norge og at antallet beslag var på samme nivå som i 2023 med mengder som var relativt store sett i et tiårsperspektiv¹. Tabletter med alprazolam dominerte, med 54 % av beslagene og 63 % av mengdene. Deretter fulgte diazepam og klonazepam. Dette samsvarer med våre funn.

«Designerbenzodiazepiner»

Avdeling for rettsmedisinske fag har etablert analysemetoder for en rekke benzodiazepiner som ikke er registrert som legemidler i Norge. Noen av disse selges som legemidler i enkelte andre land, mens de fleste kun er produsert med tanke på illegal omsetning. I blodprøver fra bilførere ble det påvist i underkant av 20 ulike benzodiazepiner i 2024. Det har vært en betydelig variasjon i hvilke «designerbenzodiazepiner» som påvises hos bilførere fra år til år (figur 8). Alle benzodiazepiner har felles virkningsmekanisme for effekter og virkninger, og bruk av «designerbenzodiazepiner» utgjør da risiko for trafikkfarlig ferdighetssvekkelse i likhet med tradisjonelle benzodiazepiner. Bromazolam var det klart hyppigst forekommende «designerbenzodiazepinet» blant mistenkte påvirkede bilførere i 2024. I Innlandet og Møre og Romsdal politidistrikter var dette stoffet blant de ti mest forekommende stoffene, påvist i henholdsvis 2 % og 3% av alle sakene (tabell 3 og 8). Vi påviste også for første gang desalkylgizapam. I tillegg ble flualprazolam relativt hyppig påvist. Dette stoffet er syntetisk fremstilt og omsettes kun på det illegale markedet.

Kripos rapporterer at det ble beslaglagt «designerbenzodiazepiner» også i 2024, men de utgjorde mindre enn 1 % av antall benzodiazepinbeslag og 2,4 % av mengdene benzodiazepiner beslaglagt totalt¹. Bromazolam utgjorde det meste av «designerbenzodiazepin»-beslagene.

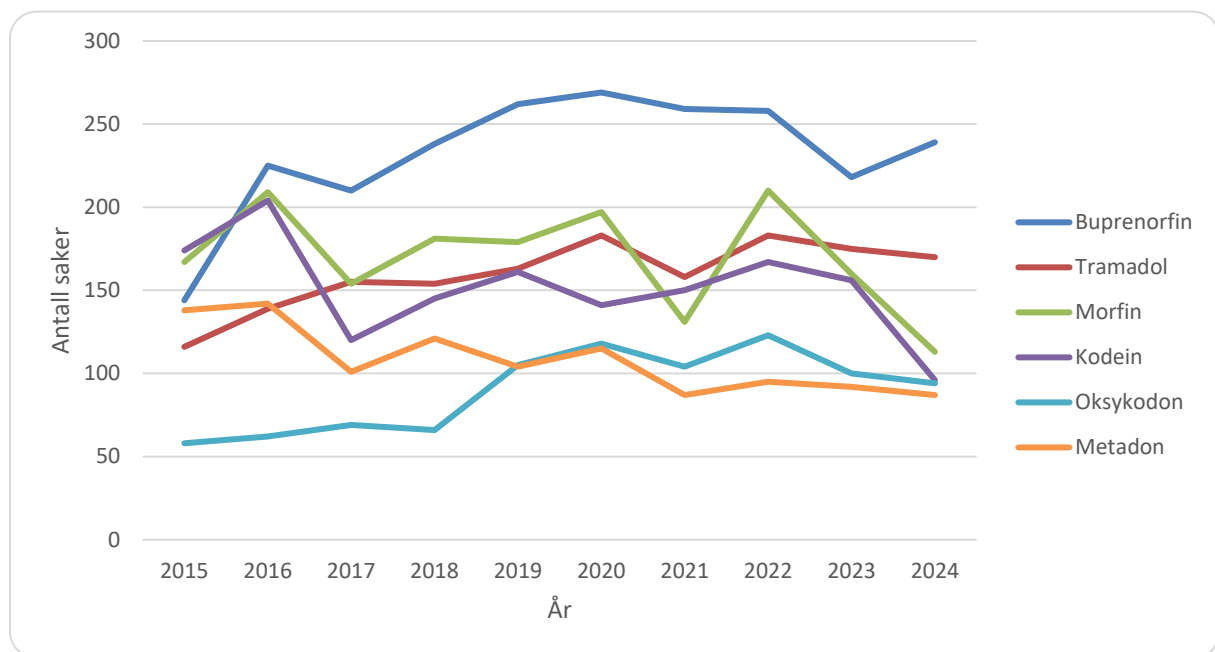

Figur 8. Antall saker med “designerbenzodiazepiner” påvist i blodprøver fra bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring i tidsperioden 2015-2024.

Kapittel 8 Opioider

Opioider er smertestillende legemidler med uttalt misbrukspotensiale. Stoffene kan forskrives av lege/tannlege, men finnes også i utstrakt grad på det illegale markedet. Etter inntak av opioider som rusmiddel inntreier en uttalt følelse av velvære, ledsaget av sløvhet og søvnighet. Det oppstår uttalt toleranse for opioider ved hyppig og regelmessig bruk over noe tid, slik at man raskt vil trenge høyere doser for å oppnå lik effekt som ved tidligere bruk. De fleste opioider kan redusere den kritiske sansen og øke risikovilligheten, samt påvirke ferdigheter og reaksjonsevne i forbindelse med bilkjøring.

Figur 9 viser de opioidene som blir påvist hyppigst i blodprøver fra bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring de siste ti år.

Figur 9. Antall saker der de hyppigst påviste opioidene er påvist i blodprøver fra bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring i tidsperioden 2015-2024.

Morfin og kodein

Morfin og kodein (et av virkestoffene i f.eks. Paralgin forte® og Pinex Forte®) er smertestillende legemidler. Stoffene har også misbruks- og avhengighetspotensiale. Både heroin og kodein omdannes i kroppen til morfin. Morfin er ett av de 28 stoffene som det er definert straffbarhetsgrenser for i vegtrafikkloven. Ved bruk mot sterke smerter er det den smertestillende effekten av morfin som dominerer, men uten smerter vil inntak medføre en følelse av rus og velvære. Kodein kan fremkomme etter inntak av kodein som sådan eller etter inntak av heroin, da heroin ofte inneholder noe kodein. Morfin og/eller kodein ble påvist i rundt 2 % av blodprøvene fra mistenkte påvirkede bilførere i 2024. Som figur 9 viser er det mindre svingninger i antall saker der det påvises kodein og/eller morfin i løpet av de siste 10 årene. Det var en nedgang fra 2022 til 2024 for begge disse stoffene, noe som også vises i reseptbruk av disse legemidlene i Norge².

Metadon og buprenorfin

Buprenorfin- og metadonbehandling er en del av LAR (legemiddelassistert rehabilitering) og er i mange tilfeller en livslang behandling av heroinbrukere. Det benyttes mer buprenorfin enn metadon i denne behandlingen. Disse legemidlene kan også brukes som smertestillende legemidler. Metadon og buprenorfin finnes på det illegale markedet og benyttes som rusmiddel. I 2024 ble buprenorfin (Buvidal®, Norspan®, Suboxone®, Subutex®, Temgesic®) påvist i 3 % og metadon påvist i 1 % av blodprøvene fra bilførere mistenkt for kjøring under påvirkning av andre rusmidler enn alkohol (figur 9). Buprenorfin var det opioidet som ble påvist oftest. I de fleste tilfellene hvor buprenorfin eller metadon påvises har stoffet vært inntatt med flere andre rusgivende stoffer.

Oksykodon og tramadol

Tramadol (Nobligan®, Tramagetic® og Trampalgin®) og oksykodon (OxyContin®, OxyNorm®, Reltebon®, Targin®, Targiniq®) er smertestillende legemidler. Tramadol forskrives i reseptgruppe B («vanedannende legemiddel») og oksykodon forskrives i reseptgruppe A («sterke narkotiske stoffer»). De siste 5-6 årene har det være en nokså stabil påvisningsrate av tramadol og oksykodon blant mistenkte ruspåvirkede bilførere (figur 9), med et gjennomsnitt på henholdsvis 174 og 108 årlige saker (2,1 og 1,3 %). Som andre opioider kan tramadol og oksykodon misbrukes og føre til rusmiddelavhengighet.

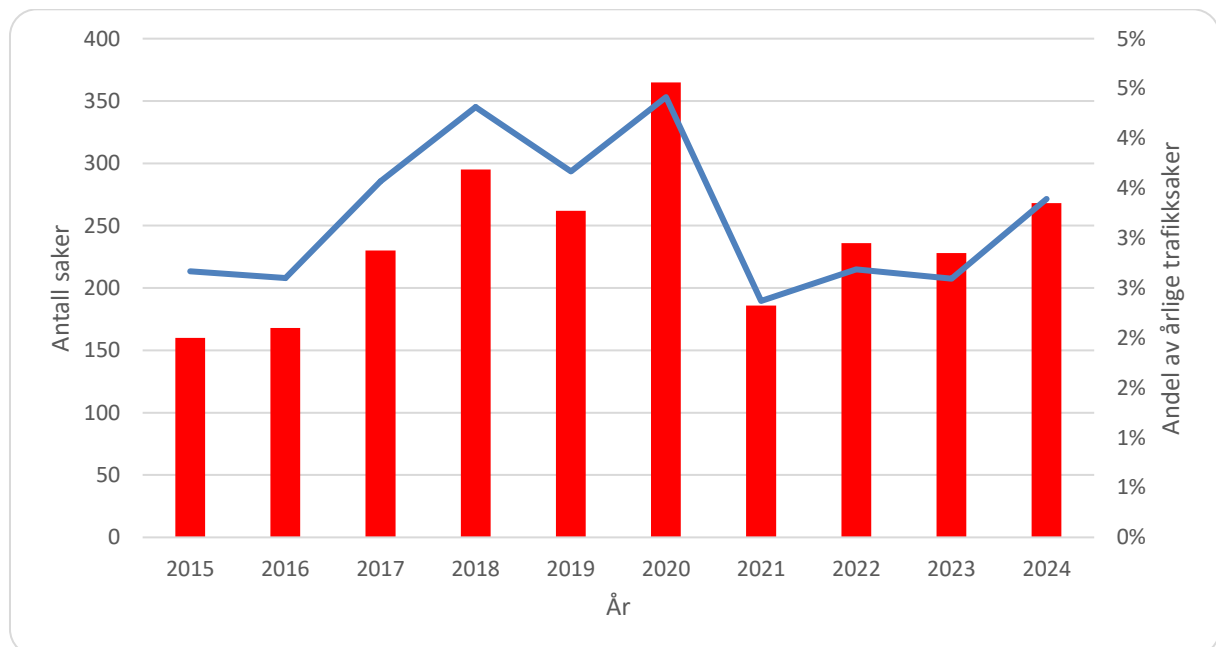
Ifølge Kripos utgjorde antallet beslag av opioidholdige legemidler ca. 3 % av alle beslag i 2024¹. Antallet beslag med andre opioider enn heroin økte med 22 % sammenliknet med 2023, mens mengdene var omtrent som i 2023. Det var flest beslag av tramadol, etterfulgt av oksykodon og buprenorfin.

Kapittel 9 MDMA (ecstasy)

MDMA (ecstasy) er et rusmiddel som ikke har noen medisinsk anvendelse i Norge og kan klassifiseres både som et stimulerende og som et hallusinogent rusmiddel. Rusen kan likne den som fremkalles av amfetamin, men kan også ha likhetstrekk med et hallusinogen som for eksempel LSD.

Ecstasy er betegnelsen på stoffet MDMA (metylen-dioksy-metamfetamin), men brukes også om andre beslektede stoffer som for eksempel MDA (metylen-dioksy-amfetamin) og MDEA (metylen-dioksy-etylamin). Figur 10 viser at det har vært en generell økning i antall saker og andelen årlige trafikksaker over tid. Fra 2015 til 2020 ser vi en jevn stigning i både antall saker og prosentandelen av trafikksaker. Etter 2020 ser det ut til at antallet saker har stabilisert seg noe, men det er fortsatt på et høyt nivå sammenliknet med før i 2015.

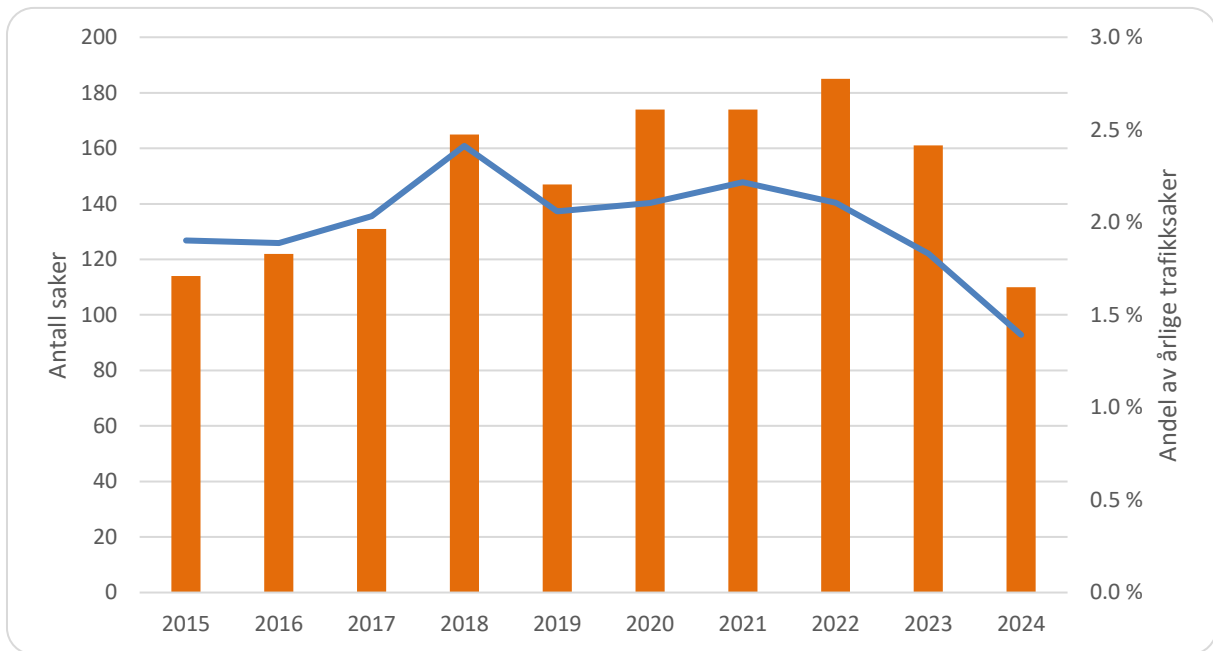
Denne økningen kan være et tegn på økt bruk og tilgjengelighet av MDMA i samfunnet. Kripes melder dessuten at det har vært en markant økning i MDMA-beslag de to siste årene, etter en nedgang fra 2020 til 2022, og det var 26 % flere beslag i 2024 enn i 2023¹.

Figur 10. Antall saker (røde søyler), og andel av årlige trafikksaker (blå linje), der MDMA (ecstasy) ble påvist i blodprøver fra bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring i tidsperioden 2015-2024.

Kapittel 10 GHB (gammahydroksybutyrat)

GHB er et rusmiddel med hovedsakelig dempende virkninger. Bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring der det påvises GHB har i all vesentlighet inntatt illegalt GHB som rusmiddel. GHB er et stoff som raskt forsvinner ut av kroppen etter inntak, og kan dermed påvises i blod i relativt kort tid. De siste ti årene har GHB blitt påvist i gjennomsnittlig 2 % av blodprøvene fra bilførere mistenkt for kjøring under påvirkning av andre rusmidler enn alkohol. I figur 11 vises antall og andel saker der GHB er påvist i blodprøver fra bilførere i denne tidsperioden. GHB er også virkestoff i legemiddelet Xyrem® som forskrives til bruk ved sovesyke (narkolepsi). Kripas rapporterer om 26 % færre beslag i 2024 enn i 2023¹.

Figur 11. Antall saker (oransje søyler), og andel av årlige trafikksaker (blå linje), der GHB er påvist i blodprøver fra bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring i tidsperioden 2015-2024.

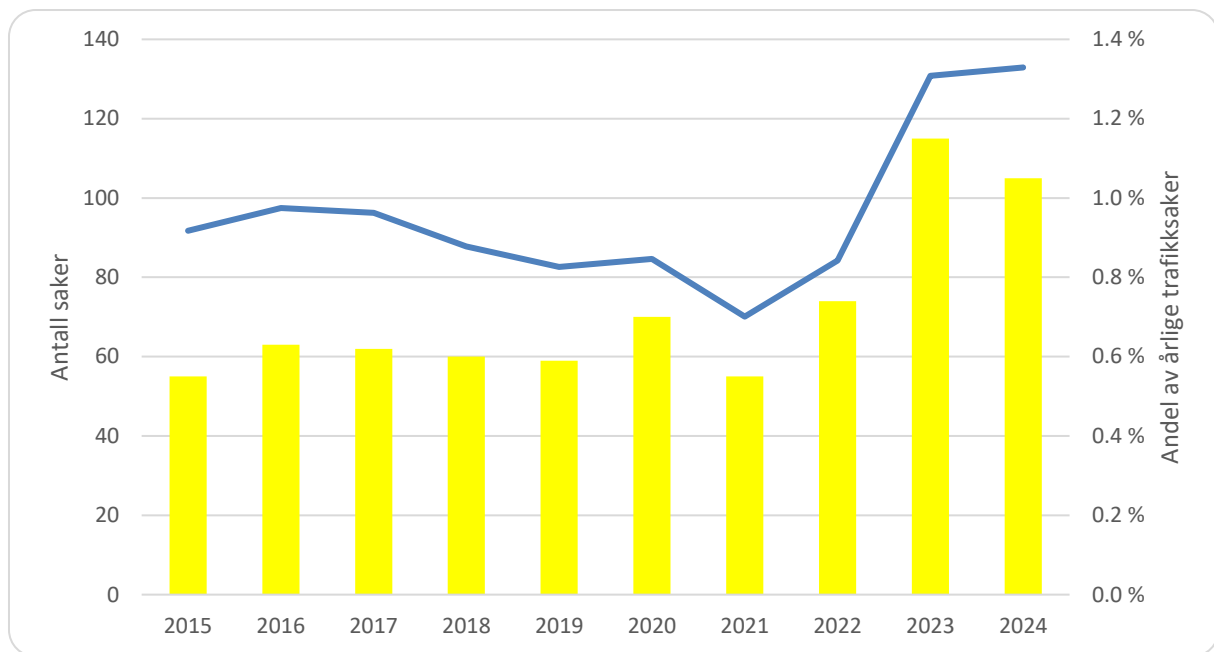
Kapittel 11 Ketamin

Ketamin er opprinnelig et legemiddel, men brukes også illegalt som rusmiddel. I medisinsk sammenheng brukes ketamin primært i forbindelse med innledning og vedlikehold av narkose, samt innenfor akuttmedisin og da særlig utenfor sykehus som for eksempel ved akutt hjelp etter trafikkulykke. Ketamin har blant annet smertelindrende, sedative og hallusinogene egenskaper, men til forskjell fra andre typer narkosemidler påvirker ikke stoffet pasientens evne til å puste. Som rusmiddel er ketamin best kjent for sine dissosiative og hallusinogene egenskaper. Brukere beskriver gjerne en tilstand hvor man opplever en intens frakobling fra virkeligheten. Den subjektive opplevelsen er dog sterkt avhengig av inntaksmengde, og i lavere doseområder beskrives gjerne rusen som lignende den man får ved moderat alkoholpromille. I senere år har også ketamin blitt lansert som et alternativt antidepressivum. I USA og Europa ble medisinen Spravato® (esketamin) godkjent til bruk mot behandlingsresistent depresjon i 2019, og deretter i Norge påfølgende år. I Norge brukes hovedsakelig ketamin utenfor godkjent indikasjon til behandling av samme tilstand ved enkelte offentlige psykiatriske sentra og i private klinikker.

Det foreligger noe dokumentasjon som tar for seg ketamin og kjøreferdigheter. Basert på forskningsfunn, stoffets farmakologiske egenskaper og virkninger forventes det at ketamin påvirker motoriske ferdigheter og kognitiv funksjon på en måte som er svært problematisk i trafikksammenheng. Virkningene kan inkludere forvirring, endret oppfattelse av tid og rom, nedsatt hukommelse og koordinasjon, samt vanskeligheter med å oppfatte omgivelsene korrekt. Ketamin inngår i forskrift om faste grenser.

Det høyeste antallet saker med påvist ketamin siden rutinemessig analyse for stoffet startet, ble sett i 2023 med totalt 115 saker. I 2024 ble ketamin påvist i 105 saker. Det bemerkes likevel at den totale andelen kun utgjør 1,3% av alle saker. Ketamin påvises altså oftere enn tidligere, uten at det nødvendigvis er anført som medisinsk behandling i forbindelse med en trafikkulykke. I 2015 ble det rapportert trafikkulykke i 98 % av sakene hvor ketamin ble påvist, mens det i 2024 ble rapportert i 61% av sakene. Dette tyder på økende illegalt bruk av ketamin.

De siste seks årene har det blitt gjort stadig større beslag av ketamin. Kripos rapporterte i 2024 om totalt 66,2 kilo ketamin fordelt på 317 beslag¹. Til sammenligning ble det rapportert om 3,9 kilo fordelt på 38 beslag i 2019. Dette kan reflektere både den økende populariteten av stoffet på det illegale markedet, samt politiets økende oppmerksomhet rundt bruk av ketamin som rusmiddel.

Figur 12. Antall saker (gule søyler), og andel av årlige trafikksaker (blå linje), der ketamin ble påvist i blodprøver fra bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring i tidsperioden 2015-2024.

Kapittel 12 Antihistaminer

Antihistaminer er en legemiddelgruppe som opprinnelig har blitt brukt som allergimedisin. De har også en dempende effekt, og flere antihistaminer brukes i dag som sovemiddel. Dette gjelder særlig førstegenerasjonsantihistaminene, som blant annet alimemazin (Vallergan®), men også andre antihistaminpreparater som doksyamin (Zonat®) og hydroksyzin (Atarax®). Doksyamin har kun indikasjon til bruk ved søvnvansker.

På grunn av sin sløvende og søvngivende virkning, vil antihistaminer kunne påvirke ferdigheter relevant for bilkjøring, eksempelvis reaksjonsevne og årvåkenhet. Ferdighetssvekkelsen kan forsterkes ved inntak av andre rusmidler samtidig, som f.eks. alkohol.

Fra juni 2022 inngår flere ulike antihistaminer i vårt standard analyseprogram, blant annet alle antihistaminer som er omtalt i førerkortforskriften (alimemazin, prometazin (Phenergan®) og hydroksyzin)³. I 2024 påviste vi hydroksyzin i 25 og alimemazin i 21 mistenkte påvirkede bilførere.

Kapittel 13 Politidistriktsoversikt (PD)

Under følger en oversikt over de ti hyppigste forekommende rusmidler i blod- og pustep prøver fra bilførere mistenkt for ruspåvirket kjøring i 2024 i de 12 politidistriktene (PD) i Norge. Alkohol, THC og amfetamin er de hyppigst påviste stoffene i alle politidistriktene. Nytt i årets rapport er saker der etanol er påvist i pustep prøve (med Evidenzer Mobile 240) tatt med i disse oversiktene fra politidistriktene. For etanol er summen av etanol påvist i blodprøver og pustep prøver angitt.

Oslo PD

Tabell 1. De vanligste funn i blodprøver og pustep prøver (kun alkohol) hos bilførere mistenkt for påvirket kjøring i 2024. Totalt antall og andel av blodprøver hvor det er gjort bred analyse.

	Stoffnavn	Eksempel på medikamentnavn / forklaring	Totalt antall	Prosent
1	Etanol	Alkohol	574	
2	THC	Tetrahydrocannabinol, cannabis	371	41 %
3	Kokain/benzoylekgonin		119 /215	13 % / 24 %
4	Amfetamin	Attentin, Aduvanz, Elvanse	200	22 %
5	Alprazolam	Xanor	133	15 %
6	Diazepam	Stesolid, Valium, Vival	78	9 %
7	Klonazepam	Rivotril	67	7 %
8	Morfin	Dolcontin, Heroin, Malfin, Morfin	30	3 %
9	MDMA	Ecstasy	27	3 %
10	Pregabalin	Lyrica	25	3 %

Øst PD

Tabell 2. De vanligste funn i blodprøver og pustep prøver (kun alkohol) hos bilførere mistenkt for påvirket kjøring i 2024. Totalt antall og andel av blodprøver hvor det er gjort bred analyse.

	Stoffnavn	Eksempel på medikamentnavn / forklaring	Totalt antall	Prosent
1	Etanol	Alkohol	634	
2	THC	Tetrahydrocannabinol, cannabis	418	42 %
3	Amfetamin	Attentin, Aduvanz, Elvanse	326	33 %
4	Kokain/benzoylekgonin		107 / 184	11 % / 18 %
5	Alprazolam	Xanor	129	13 %
6	Diazepam	Stesolid, Valium, Vival	105	11 %
7	Klonazepam	Rivotril	71	7 %
8	Pregabalin	Lyrica	44	4 %
9	Buprenorfin	Buvidal, Norspan, Suboxone, Subutex, Temgesic	40	3 %
10	MDMA	Ecstasy	28	3 %

Innlandet PD

Tabell 3. De vanligste funn i blodprøver og pusteprøver (kun alkohol) hos bilførere mistenkt for påvirket kjøring i 2024. Totalt antall og andel av blodprøver hvor det er gjort bred analyse.

	Stoffnavn	Eksempel på medikamentnavn / forklaring	Totalt antall	Prosent
1	Etanol	Alkohol	335	
2	THC	Tetrahydrocannabinol, cannabis	262	39 %
3	Amfetamin	Attentin, Aduvanz, Elvanse	247	36 %
4	Kokain/benzoylekgonin		43 / 100	6 % / 15 %
5	Diazepam	Stesolid, Valium, Vival	83	12 %
6	Alprazolam	Xanor	80	12 %
7	Klonazepam	Rivotril	36	5 %
8	MDMA	Ecstasy	18	3 %
9	Bromazolam	“Designerbenzodiazepin”	16	2 %
9	Buprenorfin	Buvidal, Norspan, Suboxone, Subutex, Temgesic	16	2 %

Sør-Øst PD**Tabell 4. De vanligste funn i blodprøver og pusteprøver (kun alkohol) hos bilførere mistenkt for påvirket kjøring i 2024. Totalt antall og andel av blodprøver hvor det er gjort bred analyse.**

	Stoffnavn	Eksempel på medikamentnavn / forklaring	Totalt antall	Prosent
1	Etanol	Alkohol	682	
2	THC	Tetrahydrocannabinol, cannabis	627	43 %
3	Amfetamin	Attentin, Aduvanz, Elvanse	427	30 %
4	Kokain/benzoylekgonin		136 / 248	9 % / 17 %
5	Alprazolam	Xanor	236	16 %
6	Diazepam	Stesolid, Valium, Vival	166	12 %
7	Klonazepam	Rivotril	124	9 %
8	MDMA	Ecstasy	40	3 %
9	Pregabalin	Lyrica	34	2 %
10	Buprenorfin	Buvidal, Norspan, Suboxone, Subutex, Temgesic	27	2 %
10	GHB	Gammahydroksybutyrat	27	2 %
10	Tramadol	Nobligan, Tramagetic, Trampalgin	27	2 %

Agder PD

Tabell 5. De vanligste funn i blodprøver og pustep prøver (kun alkohol) hos bilførere mistenkt for påvirket kjøring i 2024. Totalt antall og andel av blodprøver hvor det er gjort bred analyse.

	Stoffnavn	Eksempel på medikamentnavn / forklaring	Totalt antall	Prosent
1	Amfetamin	Attentin, Aduvanz, Elvanse	266	43 %
2	THC	Tetrahydrocannabinol, cannabis	225	36 %
3	Etanol	Alkohol	224	
4	Alprazolam	Xanor	145	23 %
5	Kokain/benzoylekgonin		38 / 83	6 % / 13 %
6	Klonazepam	Rivotril	81	13 %
7	Diazepam	Stesolid, Valium, Vival	75	12 %
8	Buprenorfin	Buvidal, Norspan, Suboxone, Subutex, Temgesic	35	6 %
9	Pregabalin	Lyrica	30	5 %
10	Metamfetamin		26	4 %

Sør-Vest PD

Tabell 6. De vanligste funn i blodprøver og pustep prøver (kun alkohol) hos bilførere mistenkt for påvirket kjøring i 2024. Totalt antall og andel av blodprøver hvor det er gjort bred analyse.

	Stoffnavn	Eksempel på medikamentnavn / forklaring	Totalt antall	Prosent
1	Etanol	Alkohol	429	
2	THC	Tetrahydrocannabinol, cannabis	340	43 %
3	Amfetamin	Attentin, Aduvanz, Elvanse	268	34 %
4	Alprazolam	Xanor	145	18 %
5	Diazepam	Stesolid, Valium, Vival	113	14 %
6	Kokain/benzoylgonin		42 / 104	5 % / 13 %
7	Klonazepam	Rivotril	80	10 %
8	MDMA	Ecstasy	35	4 %
9	Buprenorfin	Buvidal, Norspan, Suboxone, Subutex, Temgesic	34	4 %
10	Pregabalin	Lyrica	31	4 %

Vest PD

Tabell 7. De vanligste funn i blodprøver og pustep prøver (kun alkohol) hos bilførere mistenkt for påvirket kjøring i 2024. Totalt antall og andel av blodprøver hvor det er gjort bred analyse.

	Stoffnavn	Eksempel på medikamentnavn / forklaring	Totalt antall	Prosent
1	Etanol	Alkohol	453	
2	THC	Tetrahydrocannabinol, cannabis	270	40 %
3	Amfetamin	Attentin, Aduvanz, Elvanse	252	37 %
4	Klonazepam	Rivotril	135	20 %
5	Alprazolam	Xanor	124	18 %
6	Kokain/benzoylgonin		44 / 98	6 % / 14 %
7	Diazepam	Stesolid, Valium, Vival	67	10 %
8	MDMA	Ecstasy	30	4 %
9	Buprenorfin	Buvidal, Norspan, Suboxone, Subutex, Temgesic	22	4 %
10	Metadon		16	2 %
10	Pregabalin	Lyrica	16	2 %

Møre og Romsdal PD

Tabell 8. De vanligste funn i blodprøver og pustep prøver (kun alkohol) hos bilførere mistenkt for påvirket kjøring i 2024. Totalt antall og andel av blodprøver hvor det er gjort bred analyse.

	Stoffnavn	Eksempel på medikamentnavn / forklaring	Totalt antall	Prosent
1	Etanol	Alkohol	272	
2	THC	Tetrahydrocannabinol, cannabis	166	33 %
3	Amfetamin	Attentin, Aduvanz, Elvanse	138	28 %
4	Alprazolam	Xanor	60	12 %
5	Kokain/benzoyllecgonin		17 /56	3 % / 11 %
6	Diazepam	Stesolid, Valium, Vival	32	6 %
7	Klonazepam	Rivotril	31	6 %
8	Pregabalin	Lyrica	22	4 %
9	MDMA	Ecstasy	19	4 %
10	GHB	Gammahydroksybutyrat	14	3 %
10	Bromazolam	“Designerbenzodiazepin”	14	3 %

Trøndelag PD

Tabell 9. De vanligste funn i blodprøver og pustep prøver (kun alkohol) hos bilførere mistenkt for påvirket kjøring i 2024. Totalt antall og andel av blodprøver hvor det er gjort bred analyse.

	Stoffnavn	Eksempel på medikamentnavn / forklaring	Totalt antall	Prosent
1	Etanol	Alkohol	372	
2	THC	Tetrahydrocannabinol, cannabis	252	39 %
3	Amfetamin	Attentin, Aduvanz, Elvanse	233	36 %
4	Alprazolam	Xanor	121	19 %
5	Kokain/benzoylekgonin		38/81	6 / 12 %
6	Diazepam	Stesolid, Valium, Vival	54	8 %
7	Klonazepam	Rivotril	49	8 %
8	Pregabalin	Lyrica	28	4 %
9	MDMA	Ecstasy	27	4 %
10	Buprenorfin	Buvidal, Norspan, Suboxone, Subutex, Temgesic	24	4 %

Nordland PD

Tabell 10. De vanligste funn i blodprøver og pustep prøver (kun alkohol) hos bilførere mistenkt for påvirket kjøring i 2024. Totalt antall og andel av blodprøver hvor det er gjort bred analyse.

	Stoffnavn	Eksempel på medikamentnavn / forklaring	Totalt antall	Prosent
1	Etanol	Alkohol	267	
2	Amfetamin	Attentin, Aduvanz, Elvanse	153	41 %
3	THC	Tetrahydrocannabinol, cannabis	140	38 %
4	Diazepam	Stesolid, Valium, Vival	50	13 %
5	Alprazolam	Xanor	48	13 %
6	Pregabalin	Lyrica	35	9 %
7	Kokain/benzoylgonin		13/34	3 % / 9 %
8	Klonazepam	Rivotril	32	9 %
9	MDMA	Ecstasy	15	4 %
10	Buprenorfin	Buvidal, Norspan, Suboxone, Subutex, Temgesic	13	3 %
10	Oksykodon	OxyContin, OxyNorm, Reltebon, Targin, Targiniq	13	3 %

Troms PD

Tabell 11. De vanligste funn i blodprøver og pustep prøver (kun alkohol) hos bilførere mistenkt for påvirket kjøring i 2024. Totalt antall og andel av blodprøver hvor det er gjort bred analyse.

	Stoffnavn	Eksempel på medikamentnavn / forklaring	Totalt antall	Prosent
1	Etanol	Alkohol	194	
2	THC	Tetrahydrocannabinol, cannabis	79	41 %
3	Amfetamin	Attentin, Aduvanz, Elvanse	51	26 %
4	Diazepam	Stesolid, Valium, Vival	21	11 %
5	Alprazolam	Xanor	14	7 %
6	Kokain/benzoylekgonin		8/14	4 % / 7 %
7	Ketamin	Ketalar, Ketamin Abcur, Spravato	8	4 %
7	MDMA	Ecstasy	8	4 %
7	Morfin	Dolcontin, Heroin, Malfin, Morfin	8	4 %
10	Klonazepam	Rivotril	7	4 %
10	Pregabalin	Lyrica	7	4 %
10	Tramadol	Nobligan, Tramagetic, Trampalgin	7	4 %

Finnmark PD

Tabell 12. De vanligste funn i blodprøver og pustep prøver (kun alkohol) hos bilførere mistenkt for påvirket kjøring i 2024. Totalt antall og andel av blodprøver hvor det er gjort bred analyse.

	Stoffnavn	Eksempel på medikamentnavn / forklaring	Totalt antall	Prosent
1	Etanol	Alkohol	141	
2	THC	Tetrahydrocannabinol, cannabis	45	36 %
3	Amfetamin	Attentin, Aduvanz, Elvanse	43	35 %
4	Diazepam	Stesolid, Valium, Vival	14	11 %
5	Alprazolam	Xanor	7	6 %
6	Klonazepam	Rivotril	6	5 %
6	Metylfenidat	Ritalin, Concerta, Delmosart, Equasym, Medikinet	6	5 %

¹ Narkotika- og dopingstatistikk 2024 fra Kripos (<https://www.politiet.no/globalassets/tall-og-fakta/narkotika/narkotikastatistikk-2024.pdf>)

² FHI Statistikk (https://statistikk.fhi.no/lmr/bKQr_q4lmSchYfZzT1VwOeObMrXQ4K4j)

³ Forskrift om førerkort. Vedlegg 1 - Helsekrav (https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2004-01-19-298/KAPITTEL_17-KAPITTEL_17)